

HUNGALIMENTARIA 2023

konferencia

Mi lesz veled élelmiszerbiztonság?

Kötelező másodnyersanyag-tartalom a food-contact csomagolóanyagokban!

Nagy Miklós
főtitkár

Időrendi áttekintés – 1.

2004: megjelenik az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyokról szóló 1935/04/EK rendelet

- alapvetésként kezeli azt, hogy az élelmiszerral közvetlenül, vagy közvetve, rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokból vagy tárgykból nem kerülhet át anyag az élelmiszerbe olyan mennyiségben, amely:
 - veszélyezteti az emberi egészséget,
 - elfogadhatatlan változást idézhet elő az élelmiszer összetételében, vagy
 - az élelmiszer érzékszervi tulajdonságainak rosszabbodását idézheti elő;

Időrendi áttekintés – 2.

2011: megjelenik az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyokról szóló rendelet kiegészítése

- a 10/2011/EK rendelet az 1935/04/EK rendeletet kiegészítő jogszabály
- a 10/2011/EK rendelet olyan összetételi követelményeket határoz meg, amelyek biztosítják az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok biztonságos használatát;
- az engedélyezett anyagok jegyzékét tartalmazza;
- specifikus és összkoldódási kioldódási határértékeket határoz meg;

[A műanyagok és műanyag tárgyak összes összetevőiből az élelmiszer-utánzó modellanyagokba átkerülő mennyiség nem haladhatja meg a 10 milligrammot az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő felszín egy négyzetdeciméterére számítva (mg/dm²)]

Időrendi áttekintés – 3.

2018: a PPWD – a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló irányelv módosítása

- növekedtek a hasznosítási célértékek;
- a kiterjesztett gyártói felelősség rendszer alkalmazását a csomagolásokra kiterjeszti;
- a hulladékhierarchiában az újrahasználat és az alapanyagkénti újrahasznosítás kiemelt szerepet kap.

	Korábbi célérték	Elérendő célérték	
	2012	2025	2030
csomagolás	55	65	70
papír	60	75	85
műanyag	22,5	50	55
acél / alumínium	50	70/50	80/60
üveg	60	70	75
fa	15	25	30

Időrendi áttekintés – 4.

2019: megjelenik a „SUP” – az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló irányelv (904/2019/EK)

- 2030-ig el kell érni, hogy az Unióban forgalomba hozott összes műanyagcsomagolás újrahasználható vagy könnyen újrafeldolgozható legyen;
- tizenegy termékkörhöz rendel intézkedéseket: *fogyasztás csökkentés, forgalomba hozatali korlátozás, termék- és jelölési követelmények, EPR, elkülönített gyűjtés, figyelemfelkeltő intézkedések*;
- az italpalackok kötelező másodnyersanyag-tartalmát előírja: 2025: - PET 25 %, 2030: műanyag 30%;
- az italpalackok elkülönített gyűjtésének célértékeit is meghatározza: 2025: 77%, 2030: 90%.

Időrendi áttekintés – 5.

2022: megjelenik az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő, *újrafeldolgozott* műanyagokról és műanyag tárgyokról szóló 2022/1616/EK rendelet

- az összegyűjtött élelmiszerek csomagolásában előforduló eseti szennyeződések jellege és szintje:
 - meghatározatlan,
 - véletlenszerű,
 - a műanyag hulladék forrásától és gyűjtési módjától függ és
 - gyűjtésenként eltérő lehet!
- a hulladékká vált műanyagok – még akkor is, ha élelmiszeripari felhasználásból származnak – tartalmazhatnak olyan szennyező anyagokat, amelyek veszélyeztethetik az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő újrafeldolgozott műanyagok biztonságát és minőségét, **ezért csak olyan technológia alkalmazható, amely az állandóan változó összetételű és minőségű műanyag hulladékból reprodukálható, a szűz alapanyaggal azonos biztonságú minőséget képes előállítani.**

PCR hulladék

Észrevételek

- a tudományos kutatások eredménye szerint a mechanikus PET újrafeldolgozás és a zárt és ellenőrzött láncot alkotó termékkörök a műanyag hulladék műanyaggá történő újrafeldolgozására alkalmas újrafeldolgozási technológiáknak tekinthetők;
- a műanyagok ismételt és többszöri újrahasznosítása során nemcsak lánc-töredezettség, hanem annak feldúsulása is felléphet;
- az újrafeldolgozott műanyagoknak ugyanolyan összetételűeknek kell lenniük, mint a 10/2011/EU rendelettel összhangban gyártott műanyagoknak, és meg kell felelniük az említett rendeletben meghatározott korlátozásoknak és előírásoknak, például a kioldódási határértékeknek. **Ez azt jelenti, hogy a fosszilis anyagból vegyi technológiával ellátott szűz műanyag paramétereivel azonos jellemzőkkel kell rendelkezzenek az ismeretlen forrásból származó, beazonosíthatatlan szennyezett, ellenőrizhetetlen alkalommal újrafelhasznált műanyag hulladékból előállított másodnyersanyagok;**
- a rendelet nem tér ki a műanyagok degradációjának kérdésére és annak kioldódást befolyásoló hatására, amely ugyan mérhető, de az ismételt felhasználásra alkalmatlan anyagok nem vonhatók ki a folyamatból, mint pl. a papírgyártás során az elhasználandó rostok.

A jövő: PPWR rendeleti szintre emelkedik

A PPWR releváns, 7. cikke: a műanyag csomagolás minimális újrafeldolgozott tartalma

- **2030. január 1-jétől** a csomagolás műanyag részének *fogyasztás utáni műanyag hulladékból* származó újrafeldolgozott tartalommal kell rendelkeznie *csomagolási egységenként* legalább az alábbi arányban:
 - a) 30% az érintkezésre érzékeny termékek fő összetevőként PET-ből készült csomagolása esetében;
 - b) 10% az érintkezésre érzékeny termékek PET-től eltérő műanyagból készült csomagolása esetében, az egyszer használatos műanyag italpalackok kivételével;
 - c) 30% az egyszer használatos műanyag italpalackok esetében;
 - d) 35% az a), b) és c) pontban foglaltaktól eltérő csomagolás esetében.
- **2040. január 1-jétől:**
 - a) 50% az érintkezésre érzékeny termékek műanyag csomagolása esetében, az egyszer használatos műanyag italpalackok kivételével;
 - b) 65% az egyszer használatos műanyag italpalackok esetében;
 - c) 65% az a) és b) pontban foglaltaktól eltérő műanyag csomagolás esetében.

... de:

- a műanyag csomagolást illetően, kivéve, ha az PET-ből készült, indokolt – az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó követelmények alkalmazásának kezdőnapja előtt kellő időben – *újraértékelni* a rendelkezésre álló megfelelő újrafeldolgozási technológiákat.
- az ilyen értékelés alapján szükség lehet az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó követelményektől való eltérésekre, az eltérések felülvizsgálatára;

Ha a jogalkotó bizonytalan a dolgában, akkor talán helyesebb lenne az élelmiszerbiztonságot nem veszélyeztető területekre koncentrálnia.

A Föld népessége a WHO előrejelzése szerint 2050-re megközelíti a 10 milliárd főt. A jelenlegi politikai helyzet alapján valószínűsíthető, hogy a túlszűfolt Európa népessége – az előrejelzésekkel ellentétben – jelentősen növekedni fog.

A csomagolás szerepe az ételmezésen túl az élelmiszervesztés mérséklésében, ezáltal a klímavédelemben is megnyilvánul.

Köszönöm a figyelmüket!

www.csaosz.hu